

PETRE PENCIOIU

Patrulă în zori de zi

Văcărescu

CARTEA CU POETI

Transhumanță

*Suie cu iarba pe plaiuri străvechi
Turmele. Plouă lumină pe ele.
Ape de munte le cântă 'n urechi,
Sună amurgul fluer de stele.*

*De ziua de azi, de jalea de azi,
De sbuciumul lumii, lor ce le pasă!
Suie în pacea poienii sub brazi —
Stau cu potopul ce crâncen m'apasă.*

*Păsul meu păsul vremii de lut,
Pasul lor pasul zodiilor clare.
Ceasul meu ceas în nisip desfăcut,
Veacul lor veac cu vecii în isvoare...*

*Turme coboară din plaiuri străvechi.
Galbenii toamnei plouă pe ele.
Foșnet de frunză le-adoarme'n urechi,
Sună sub fluer brumă de stele.*

ION PILLAT

Logodire

ntre focuri stelele
vântură vâlcelele.
Doamne'n grijă an de an
ține satul ardelean.

Drum păsărilor de fier,
Someșul și Crișurile-l cer.
Cine trăește anume,
are gânduri, are nume.

Eroii au cruci de fier,
tristețile au stele 'n cer,
sburătorii sbor peste 'ntâmplări,
zarea-i zare 'ntre cărări.

Să trecem zarea cu înaltul,
care vrea să fie altul?
Ardealul s'a logodit
cu soarele 'ntr'un mit.

ION TH. ILEA

EPILOG

N'am să mai chem, înalte și subțiri,
la dans diurn, pădurile virgine.
Amară, tamburina lunii pline
n'am s'o mai zornăi lângă vechi iubiri.

Nici apele n'am să le mai despoi
de limpedea lor rochie de mireasă,
și piersicii cu umbră somnuroasă
n'am să-i mai scutur, prietini, peste voi.

N'am să mai fur comete, nici ereți...
Plecați, zăpezi, nu vă mai cer hermina.
M'au obosit și trânta cu lumina
și umbletul desculț printre tristeți.

Din tâmpla atinsă și din ochii seci
vor crește spini, vor gălgâi ulcioare...
Voi sta solemn și trist ca o uitare
prin rafturi negre de biblioteci.

Intre coperte vinete de fum
mi-or tremura grădinile bolnave.
Alătura de tomuri mari și grave
voi fi un biet și rătăcit volum.

Burgezi și domni vor trece pe sub el,
disprețuind de-apururea truverii,
și nu vor ști că'n raft, sub praful serii,
un înger cântă din violoncel.

Dar când suave mâini vor scoate din
bătrânul roft volumul de poeme,
din paginile galbene de vreme
va fâlfâi un vis ca un suspin.

Și-o lacrimă va pâlpoi încet,
și ca o stea plâpândă se va sbate
sub mâinile suave și mirate
care-au deschis o carte de poet.

RADU GYR

Țărm

n preajma serii țărmlu sterp tresare
Și stâncile pleșuve gem prelung
Când marea-și fâlfâie sonor spre soare
Părul lung.

Șerpi vineți ies pe țărml din burueni.
Iși încâlcește vântul barba
Prin spini vicleni.
Și apele foșnesc domol ca iarba.

Dar când sprânceană zărilor se'ncruntă
Și noaptea peste valuri se prăvale,
Pornește cătră țărmluri marea cruntă
Cu zornăit de lanțuri și de zale.

Alunecând din văgăuni adânci,
Talazurile vin vuind spre maluri,
Cu brațe lungi se'ntind pe după stânci
Și se topesc deavalma în vlăguite valuri.

Gemând acum, se'ntorc în ritm zdrobit
Lăsând în urmă spuma, plâns de mare,
— Și țărmlu ca un piept mereu izbit
E blestemat de valurile-amare.

AL PHILIPPIDE

Cântec de goarnă

Un sunet de goarnă, un huet de-alarmă
Și iată ostașii, la rând,
Cu ochii pe flamuri, cu mâna pe armă,
Cu dorul de luptă în gând.

Pornește șivciul în glas de trompete,
Pornește-ascuțitul alai
De lănci sclipitoare și mii baionete
În ropot de tobe și cai.

Nimic nu-i stă 'n cale, vibrează câmpia,
Văzduhul e plin de fiori;
Cu drag își iau zborul, să 'nfrunteurgia
De gloanțe vitejii feciori.

E-o inimă numai în piepturi o mie,
Voci sufe și-un singur cuvânt:
„Isbânda!” — pe care a țării moșie
O cere cu preț de mormânt.

Un sunet de goarnă, un vuiet de-alarmă
Și iată ostașii, la rând,
Cu ochii pe flamuri, cu mâna pe armă,
Cu dorul de luptă în gând.

Prin jertfa lor sfântă, de țară slăvită,
Sunt fauri de noi temelii
Și-aduc fericirea și pacea dorită
De-apururi străbunei moșii.

I. GR. PERIEȚEANU

Brazii

scultă glasul brazilor cărunți,
Când neguri mari pe creste se adună;
Coloane neclintite de furtună
Ei nu-și apleacă falnicele frunți...

Ca ei să stai în viață și să 'nfrunți
Durerile ce vor să te răpună,
Și-așteaptă cu credință vremea bună
Ce va aduce primăvara 'n munți...

Nu te'ndoi, în ceasurile grele,
Ca cei ce cad și se târăsc pe brânci...
Dar făurind nădejdi, crezând în ele,

Vei desluși senin în zări adânci,
Și stai semeț cu fruntea sus, spre stele,
In fulgere și 'n prăbușiri de stânci!

MIRCEA DEM. RĂDULESCU

Tu, țara mea, cea mai frumoasă țară

u, țara mea, cea mai frumoasă țară,
Pe care strună, dulce, de vioră,
Cu mâna mea, trudită de pământ,
Să mă încumet oare, să te cânt?

Și cântul meu să-ți crească în hotare,
Cum se ridică floare lângă floare
Și munte lângă munte 'n primăvară...
Tu, țara mea, cea mai frumoasă țară!

Te port în suflet, țară, ca să crești
Mai mare, mult mai mare decât ești!
Și dacă mâine, iarăși, te vei bate,
Să'mparți și tu celor mărunți dreptate.

Iți cânt din fluer — aspru ciobănesc —
S'ajungi, pe lume, scaunul domnesc
Al lui Christos și-al sfinților din Rai
Și graiul lor, să fie al tău grai.

Voi, munții mei, nebiruiți fărtați,
Voi stâlpi de cer și cremene, Carpați,
Mai creșteți, din zăpadă, înc'odată
Și arătați-mi, țara mea, visată!

MATEI ALEXANDRESCU

Apus

Biruiți de cântec și dogoare,
De risipa râvnei biruiți,
Anii, anii noștri desfrunziți
Prind în cețuri fruntea să-și pogoare.

Mângâiemu-i în uitate pagini,
Miezul nopții ne salută mut, —
Inimilor drumul li-i băut,
Inimile's șoaptă de paragini.

Singuri, tot mai singuri și pe tâmples
Cu peceți de fum, cu toamnă'n glas,
Nimeni nu ne cere unde-am mas,
Vadul clipei nimeni nu-l mai împle.

Șoimii, șoimii umărul ne lasă,
Vânt subțire-i duce, duce-i lin
Și ne uscă zâmbetul puțin :
Rază'n seară, validă, rămasă.

Ținem palma streășină plecată,
Măsurând cu ochii, măsurând ;
Calea, calea dorului flămând
Singulară ne svârle și ne cată...

TEODOR AL. MUNTEANU

Moment muzical

e al bolții portativ
A compus imperativ
Ploaia — vechiu compozitor —

O lichidă simfonie,
Dirijată cu magie,
La pupitrul unui nor...

Stau, în iarbă, negre secte
Melomane de insecte
Care-ascultă cântul larg

Al orhestrelor demente:
Tobe, țitere stridente
Și reci boabe ce se sparg...

Drumul bolții e decorul
Care-a'ngrămădit tot corul:
Glas de pasări, optimist;

E-un „concerto grosso” 'n care
Flautul mereu apare,
Insă tunetu-i solist!

ALEXANDRU BILCIURESCU

Stampă din Bucureștii
care se duc...

e Liniște la mahala

inci-șease fulgi coboară'n legănat...
Se prind, molcom, de pomii din ogradă —
Și cum tăcerea înserării s'a lăsat,
Incremenită pare'ntreaga stradă !..

Orașul — e atâta de tăcut și 'nmărmurit
Incât s'ar crede c'a murit .
De mult... de mii de ani...
Ca templele zidite la Luxor de Thebani !..

Doar fulgii moi înghesuindu-se
Grăbiți...
Și parcă tot în șoapte
Mai țes covor de sdrențe pe zăplaz —

Și aeru 'nchețat
Deodată-i despicat
De-un vaer muribund și'ndepărtat...
— „Gaz .. Gaaz !..“

Incremenita u'iță tresare !...
Dar pașii... bat a sec în depărtare
Se sting treptat... treptat...

Și pașii sgribulitului găzar, cum pier în liniștea
[de-afară
— Sunând mereu a gol ca'n cripta funerară—
Imi par sfâșietoare cuie ce se'nfig adânc,
Intr'un sicriu de plumb, ce mă'mpresoară !..

N. SCORȚEANU

Mesterul Manole

— Zidăria fugea să n'o zidească
Mesterii'n ctitoria domnească.
Spicele grele-i înnodau pasul
Și spaima — glașul.

Zidarii — într'atăta singurătate —
Isi băuseră mințile toate.
Unul — limba lui, fedeleș —
Și-o legase de un cires;
Altul — sătul de zile —
Isi croise aripi din șindrile
Și fălăia peste acoperis
Cu ochii 'nchiși;
Un venețian lălău
Vântura soare și grâu
Punându-și șorț dinainte
Prapurile sfinte.

Erau și ucenici cu ei
Plini de mirări și tului;
Unii udau tinda și ierbile.
Alții 'noăiau harnici proverbele.

Dar cel mai mare haz
Erau schimbările la obraz:
Isi furau unii altora bidinelele
Și-și aruncau peste obraji vopselele.

Mesterul Manole, îngrijat
Intr'o amiază s'a ridicat:
— Cerul are lumină, stea, tunet...
Cum orești să facem casă fără suflet?

Bărbosul ce 'noia pe ziduri sfinții
Vru să răspundă, dar își rupse dinții.
— Ehe, cumetre,
Greu să amesteci suflet, var și pietre.
Dar mesterul îl opri cu mâna:
— Nu să le-amestec, ci să le fac una!

Spre seară un zidar — și cel mai teafăr—
Simți că-i arde fruntea un luceafăr:
— Bă! Nu vedești că nu e chip
Să mai legăm var cu nisip?
Prindești muerea
Să-i zidim învierea!

Manole plângea
Manole zidea
Iar zidul creștea.

— Bărbate, bărbate,
Din ziduri mă scoate
Din ziduri și moarte...

Manole zidea
Manole plângea
Iar zidul creștea.

Turnurile biruiră firea
Și sbură pân'la Domnie stirea.
— Sărmanul, zise Neagoe Despinit,
A trebuit să-l facem bir lumini...

MARIN RADU VOINEA

Amurg

e tânguie un fulnic către schit
Și nimenea nu știe ce-l răpune.
Ciorchini de raze 'ncep să se adune
Pe fruntea unui munte de granit.

Domol apoi, ca un tremol de strune,
— Un înger vesperal a fâlfâit? —
Se pierde soarele în asfințit
Și îngenunche pentru rugăciune...

Pe drum de fum, tiptil, ca niște furi,
Miresme noi sosesc dinspre păduri,
Cu liniștea în păr ca o cunună.

O stea — întâia care-a răsărit
În al tăcerii mulcom țârâit
Pământului șoptește: „Noapte bună!”

LEONIDA SECREȚEANU

Versuri de ștea

Șăpada cade calmă 'n
livezi și ne'nfloriră
colindele, în inimi,
făcute, pe 'nserate...

O, ceasul fără seamăn,
când, pe ninsori curate,
sosind până la geamul
brumat de ger, Crăciunul
aduce tuturora,
dar unic, buna veste.

Imbujorate chipuri,
cu datini, pe copilul
minunii-l înfășoară
și steaua de fereste
își razimă prinosul
și harul, — și niciunul
din semnele știute
n'a stânjenit norocul
urat și voia bună.

Ascultă, zvon de clopot
a început să sună
aidoma acelui
de-argint, de altădată...

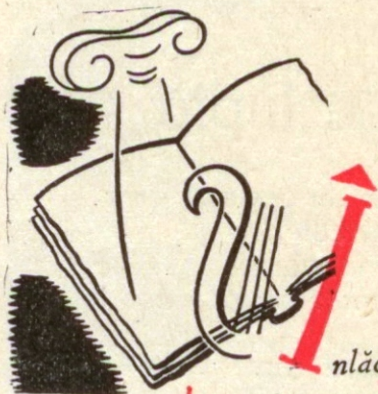
Cu roiuri de-amintire
se luminară 'n toată
priveștiștea albastră
păstorii, măgărușul
și mieii blânzi și boul...

Mirați, din zugrăveală,
se uifă înspre noul
născut, iar lângă iesle
îngenunchează craii
aduși din cine știe
ce țări cu mirodenii
și aur...

Dându-i sênul,
Maria, prea curata
lehuză și bătrânul
losit și ei se uită
duioși — și o văpaie
par îngerii pe grajdul
acoperit cu paie...

Privește cum lumina
se'nclină, — o, privește:
Iisus deschide ochii-i
de vis și ne zâmbește.

TRAIAN CHELARIU

Cuvîntul

nlăcrimarea-i vie n'o scutura pe rînduri,
ci soarbe-o și'n adâncuri dărîmă-o, să te doară
atunci vor rîde ceruri și viscolirea'n gînduri
va troeni în smalțuri, sonora lui comoară.

Ascultă-l. Limpezește-l în apele tăcerii.
Și rupe-i tot veștmîntul. Să fie doar o strună
pe care să-ți plimbi raiul, cum lotcile, năierii;
atunci n'or mai fi taine să nu fi se supună.

De-i prinzi măiestrul svicnet străfulgerînd văpăi
— cunună în albastru și aur de inel —
adună-l lingă tine ca umbrele, prin văi
și cînd îți rîde'n suflet, vibrează ca și el.

DAN BALTEANU

Cântec de luptă

ot mai stau în viață, ca 'ntr'o cușcă
Șoimul dârz cu aripi retezate,
Inima ciunlită'n piept se sbate,
Ciuruită de un glonte-amar de pușcă.

Unde sunt acele slăvi spre care,
Eri priveam, sfidându-le semej?
Astăzi steaua smulsă depe zare
Pentr'un cânt, îmi ia un aprig preț!

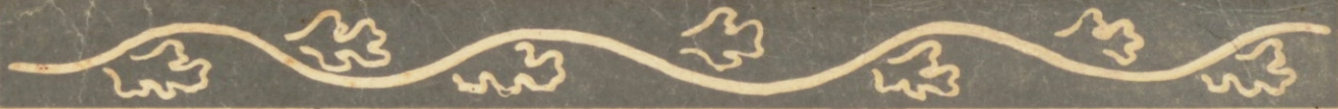
Hei, elanuri cum vă pierdeți forța,
Nu mai pot cu lumea să mă bat!
Am căzut în fărână, junghiat,
Agitând în cele patru vânturi torța.

Încă nu-i sfârșită însă tinerețea:
Bănuiesc în umbră alte universuri,
Nu mă'nvinge'n stradă, gureșe, tristețea
Când sub frunte-mi sună sutele de versuri.

Seara, câteodată, mă mângâie, vântul,
Și-mi șoptesc copacii: „Nu mai da'napoi”,
„Când săcurea mușcă lacomă, din noi
„Încă este verde și întreg pământul!

„Trist ești câteodată, însă totuși luptă
„De-ai să cazi cu creanga puiredă sub tanc,
„Vor veni tot alții, viața nu e ruptă,
„De-o strivesc cu sete frații sub bocanc!”

ȘTEFAN BACIU

Compozitie de
MAC CONSTANTINESCU

CALENDARVL VNIVERSVL 1944